

Oponentský posudek

MARTA ZECHOVÁ, MÍSTA / PLACES, 2020

Ateliér kresby Jiřího Petrboka, Akademie výtvarných umění v Praze

Marta Zechová svojí diplomovou prací představuje vizuálně silný soubor obrazů, nepotřebující doprovodné slovo. Ve svém žánru dosahuje, chce se říci, dokonalosti s tím, že ta špetka, které se pro dosažení doslovně chápané dokonalosti nedostává, je ve skutečnosti finálním kořením. Oponentura takové práce je radostí, adeptka oponentovi dopřává komfort být jednoznačný.

Dva hlavní spojující fenomény, místo a zima, se v dosavadní tvorbě Marty Zechové vyskytují neustále. Krajina je pro ni dlouhodobě niterným tématem, jež uchopuje intuitivně a vztahově, všechna místa, jež se ocitají na jejích obrazech, pocházejí z autopsie, impulsem bývají konkrétní okamžiky, vjemy, prožitky. Konkrétní místo na sebe Marta nechává působit, ponořuje se do něj, vcítuje se. Stejně tak dlouhodobě se zaměřuje na zimu, atmosférické jevy a především na sníh jako substanci, ztělesňující pomíjivost, křehkost bytí, vzácnost místa a chvíle. Zajímá ji jeho struktura, sypkost, vlhkost, různý lom světla podle kvality sněhové přikrývky, vlhkost, teplota, oblačnost. Takovému přístupu vyhovuje bezprostřední plenérová malba akvarelem. Pro zachování dojmu jí blízké akvarelové lehkosti na plátně vyvinula pro sebe specifickou lavírní malbu za použití mořidla, místy oživenou akcenty olejových barev a dovedla ji do přesvědčivého, autentického a působivého vyznění.

Dosud jsme u Marty Zechové byli v souvislosti s krajinou zvyklí především na odlehlá místa, opuštěná zákoutí, přírodní a atmosférické scenérie, reflektující prožívání samotného místa. Současnou malbou na plátně vjemy z venku podrobuje vyčištění a zpřehlednění a cíleně je posunuje z osobní do obecnější, věcnější roviny. Nejde jí o psychologickou sebeprojekci do situace, ale o zachycení místa nikoli doslovným přepisem, ale nalezením vzorce, na který je navěšena ona právě zakoušená situace. Vhodně pro to volí velký formát, umožňující zachovat kontrolu a nadhled a vyvolat zamýšlený dojem bezčasí a „bezprostoří“. Uplatňuje proto také přístup svým způsobem „kolážové“ metody, kdy malířsky „vkládá“ situace z fotografií pořízených in situ a vedle toho využívá i starší předlohy jako dnes již historické fotografie, pohlednice či plakáty. Titul práce, *Místa*, zvolila přílehavě, neboť tentokrát ku prospěchu věci nemaluje pouhou krajinu, ale z venku přechází také dovnitř. Vrací se na známá *místa* do svých oblíbených Krkonoš. Na obrazech můžeme identifikovat konkrétní krkonošské chaty. Ty však již představují nová, obecná *místa*, jejichž otevřenost posiluje jednak v pravou chvíli odložený štětec a tedy určitá nedorečenost, a také přítomnost lidské figury, zachycené v určitém okamžiku či gestu, jež také dotváří symbolický význam. Malířka tak umožňuje divákovi zachytit se jeho osobní vzpomínkou na „archetypální“ kostře a dostat se dovnitř, stát se v oné situaci zúčastněným ba angažovaným.

Marta Zechová inklinuje k tzv. klasickým přístupům, materiálům a technikám (plátno, křídlo, šeps, podmalba a poté vlastní malba). Přiznává inspirační zdroje ze současné zahraniční a domácí malby (zde bych podtrhla především Lois Dodd, Petera Doiga, Mammu Anderssona a Uwe Wittwera, představitele současné světové senzuační malby, ukotvené v krajině či jiné realitě). Věří čisté malbě bez potřeby přesahů do jiných médií. Nepřichází tedy s ničím novým. Nemateriální výstupy jsou jí vzdálené. Vězí v materii přirozeně tak, jak člověk v těle. Odtud se zakládají lidské pokusy o přesah a jsou chvíle, kdy je důležité toto připomenout.

Navrhuji Martě Zechové za její diplomovou práci *Místa* hodnocení *výborně (1)* a doporučuji udělení titulu MgA.

V Praze, 8. 9. 2020

Lucie Šiklová

